

" HOOFTGELT " TE MEERBEECK in 1697.

Alle oorlogen van Lodewijk XIV waren voor onze streken heel bedroevend, maar de " Negenjarige " 1688 - 1697 was bijzonder rampzalig omdat hij algeheel in de zuidelijke Nederlanden werd uitgevochten. Heen en weer trekkende legers hebben jaar na jaar velden vernield, dorpen en steden platgebrand, geplunderd en gemoord. De inkwartieringen aten het land leeg en de oorlogsvoering koste schromelijk veel geld. Onze landvoogd Maximiliaan van Beieren, eiste soms meermaals per jaar een bijzondere " subsidie " (een tussendoorse speciale belasting) van 1.200.000 guldens. Langs de gewone inkomstenkanalen konden die sommen onmogelijk worden samen gebracht. De Staten Generaal bedachten daarom in 1692 de "capitale impositie " of Hoofgelt, naar een precedent uit 1631.

Op ieder hoofd en op ieder productief huisdier werd een belasting gelegd; voor de mensen verschilde dat hoofdgeld naar gelang de sociale stand: een brouwer bv. moest 6 gulden betalen, een herbergier 3, een kossaert (kleine boer) 1, de vrouwen en de kinderen boven de veertien jaar 1. Ook voor de dieren werd zo'n lijst opgemaakt en rekening gehouden met hun ouderdom: paard jonger dan drie jaar 13 stuyvers, koe ouder dan drie jaar 16 stuyvers enz.

Voor de dorpen onder Leuven werd er tijdens de Negenjarige Oorlog vier maal een hoofdgeld-lijst aangelegd: 1692, '94, '96, '97. De hier gepubliceerde is die van 1697. Volgens de quoteringslijst in deze lijst moest MEERBEEK toen 353 gulden inleveren; de uitgeschudde inwoners konden na herhaald aandringen 137 gulden en 15 stuivers samen brengen.

Hoe dat verder verlopen is moet de plaatselijke geschiedenis uitmaken maar het onderhavige document verschaft ons veel waardevolle informatie.

Beroepen:

Er zijn 6 kossaarden, kleine boeren; 5 pachters, grote boeren; 2 keurlingen, mannen door de plaatselijke overheid voor de krijgsdienst aangeduid, 2 kleermakers, verder een brouwer, koster, lijnwever, schrijnwerker, schoenmaker, smid en timmerman.

Gezinnen:

Er zijn 45 gezinnen; een met 5 kinderen; zeven met 4; elf met 3; tien met 2; acht met 1 en acht zonder kinderen, waaronder twee alleenstaande mannen en een weduwe. Er zijn 14 knechten (daarbij is een "verckenswerder" van 11 jaar) en 19 meiden. We noteren twee blinden: een kind en een oude vrouw; twee oude sukkelaars, een is "camant", gebrekkig. Van een enkel gezin wordt gezegd dat het arm is.

Dieren:

43 peerden en 16 veulens; 137 koeien en 63 stuks jong vee, kalveren, runders en veerzen (verghen); 12 varkens en 42 biggen; slechts één bedrijf heeft schapen en geiten zijn nergens vermeld.

Het blijft wel moeilijk om de nauwkeurigheid van al deze gegevens na te gaan; vermits er een leeftijdsgrens was om de bijdragen te bepalen zullen kinderen en dieren wel zo jong mogelijk zijn opgegeven en de veestapel zo klein mogelijk. Wat kon werd alvast verzwegen, zo is het opvallend dat er geen herbergiers zijn. Maar niets neemt weg dat deze lijst heel veel informatie verschaft over een drie eeuwen oud verleden.